

Dane recenzenta

Prof. dr hab. Marek Moździerz

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego

W Poznaniu

Poznań, 2 czerwca 2022 r.

Recenzja w przewodzie doktorskim mgr Dariusza Perczaka**Zlecniodawca recenzji**

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu umowa z dnia 16 marca 2022 r.

Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, z późniejszymi zmianami)

Dotyczy

Uchwały nr 19/217 Rady Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 14 września 2017 r. w sprawie wyznaczenia mnie recenzentem przewodu doktorskiego, na stopień doktora sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka mgra Dariusza Perczaka.

Do przekazanej umowy zamawiającej recenzję przez Akademię Muzyczną im. Karola Lipińskiego z dnia 16 marca 2022 roku, dołączono Uchwały nr 18/2017, 19/2017, 20/2017 z dnia 14 września 2017 r. wszczynające przewód i powołujące promotora i recenzentów, załączono także protokoły komisji skrutacyjnej.

Załączono także:

- Pracę doktorską zarejestrowaną na nośniku elektronicznym dnia 14 grudnia 2017 r. próbę generalną opery *Eugeniusz Oniegin* Piotra Czajkowskiego w Oper Graz.
- Dysertację stanowiącą opis pracy doktorskiej oraz szerzej zajmującą się twórczością Piotra Czajkowskiego i rolami barytonowymi w jego operach:

Partia Eugeniusza Oniegina na tle barytonowych partii w operach Piotra Czajkowskiego.

Recenzja przedstawionej pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Dariusza Perczaka to próba generalna opery Eugeniusz Oniegin zarejestrowana na płycie DVD w Oper Graz dnia 14 grudnia 2017 r. z udziałem doktoranta w roli bohatera tytułowego.

Przedstawieniem dyrygowała Oksana Lyniy.

Reżyseria: Jetske Mijnsen

Scenografia: Gideon Davey

Kostiumy: Dieuweke van Reij

Obsada:

Eugeniusz Oniegin – Dariusz Perczak

Tatiana – Oksana Sekerina

Olga – Yuan Zhang

Gremin – Alexiej Birkus

Filipiewna – Elizabeth Hornung

Triquet – Manuel von Senden

Kapitan – Neven Crnić

Zarecki - Konstantin Sfiris

Z rolą Oniegina (jak pisze w pracy) Dariusz Perczak zetknął się po raz pierwszy podczas omawianej realizacji.

Premiera przedstawionej do oceny opery miała miejsce 16 grudnia 2017 roku. Nagrania dokonano dwa dni wcześniej podczas próby generalnej i była to pierwsza pełna próba w której wziął udział Dariusz Perczak. Spektakl sprawnie poprowadzony muzycznie niestety z kontrowersyjną reżyserią. Bohaterowie tej inscenizacji realizując wizję reżyserki spektaklu choć nawiązującą kostiumem do epoki jednak daleko odbiegają od znanych z dramatu Puszkina rysów charakterologicznych. Konteksty erotyczne, multiplikowanie bohaterów odbierają dziełu Czajkowskiego pierwotny charakter i w istotny sposób wypaczają jego piękne romantyczne przesłanie.

Na tle „udziwnień” reżyserskich postaci kreowana przez doktoranta jawi się jako wiarygodna i oddająca ducha opery. Dzięki dogłębnej analizie materiał muzyczny został przez doktoranta odczytany i przekazany w sposób jasny i przejrzysty. To pełna ekspresji ciekawa i

prześlana interpretacja partii Eugeniusza Oniegina. W prezentowanym nagraniu przekaz tekstu muzycznego i literackiego jest bardzo precyzyjny. Zwraca także uwagę bardzo dobra współpraca z partnerami scenicznymi.

Najbardziej wymagającymi fragmentami partii Oniegina są: aria *Pisałaś do mnie*, arioso *Czy to ta sama jest Tatiana* i finałowy duet. Wszystkie te fragmenty wykonał prezentując pełne spektrum swojego warsztatu aktorskiego i wokalnego, a kreowana przez niego postać przyciągała uwagę swobodą wypowiedzi słownej, wokalne i muzycznej. Jego aktorska gra (gestyka, mimika, interakcja z partnerami) była wiarygodna a artykulacja czytelna lecz nieprzerysowana. Ani przez chwilę nie staje się osobą prywatną wiedząc, że dobry aktor łudząc publiczność realizmem nigdy nie może wykroczyć poza ramy gry sceniczej. Kreowana przez doktoranta postać nie jest w sposób sztuczny wystudiowana. Nie widać w jego postaci jakichkolwiek oznak spięcia i tremy, świadczących o braku pewności czy umiejętności.

Oniegin to wspaniały materiał aktorski. Zmienny charakter postaci daje możliwość stosowania różnorodnych środków wyrazowych. Władczy, natarczywy, poirytowany i na koniec uległy i zagubiony. Te wszystkie stany znajdujemy w interesująco zbudowanej przez Dariusza Perczaka postaci. Równocześnie stosuje właściwe dla określonego stanu emocjonalnego narzędzia wyrazowe w warstwie wokalne. Efektem tych zabiegów jest postać sceniczna przekonywująca i barwna.

Widoczna myśl interpretacyjna, zawarta w prezentowanym dziele przemawia ekspresyjnym bogactwem barw i odcieni i decyduje o oryginalnym, wysokiej wartości udziale w spektaklu.

Przedstawiona dysertacja dalece przekracza wymagany w takiej sytuacji opis dzieła artystycznego. W czterech rozdziałach zawarł informacje o Piotrze Czajkowskim, wszystkich stworzonych przez niego dziełach operowych i najsłynniejszym z nich Eugeniuszu Onieginie. Szczegółowo omawia samo dzieło pod każdym aspektem i kompleksowo analizuje postać tytułową. Analizie poddana zostaje partia Oniegina w kategoriach wokalnych i psychologicznych. Dalej zajmuje się najsłynniejszymi realizacjami scenicznymi i audiowizualnymi oraz przedstawieniem najwybitniejszych odtwórców partii Oniegina. Rozdział trzeci to przedstawienie innych partii barytonowych w operach Piotra Czajkowskiego i porównanie ich z rolą Oniegina czym uzasadnia temat pracy. Bardzo ciekawą częścią pracy jest rozdział czwarty. Szczegółowo opisuje przebieg tworzenia spektaklu i swoje z tym związane doświadczenia. Perturbacje związane z obsadą, kontrowersyjna reżyseria i związane z tym brak porozumienia i dobrej współpracy nie

wpłynęły na nastawienie Dariusza Perczaka do stawianych mu zadań scenicznych co w konsekwencji pozwoliło mu wejść dobrze w spektakl. To świadczy o profesjonalnym podejściu do zadań jakie stawiają realizatorzy, zadań z którymi wykonawca nie zawsze musi się zgadzać.

Pisząc pracę autor sięga po bardzo bogatą bibliografię i twórczo ją wykorzystuje, przedstawiając swój stosunek do materiałów źródłowych. Doktorant w pracy wykazał się dużym potencjałem do prowadzenia działalności naukowej, a sama praca stanowi ciekawy materiał poznawczy i zasługuje na wydrukowanie jej przez wydawnictwo muzyczne.

Praca napisana jest w sposób jasny i przejrzysty. Także pod względem edytorskim przygotowana jest starannie choć autor nie ustrzegł się przed nielicznymi i nieistotnymi błędami.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Dariusza Perczaka w części wykonawczej daje obraz artysty, który dzięki warsztatowi wokalnemu w pełni sprostął wymaganiom stawianym odtwórcy roli tytułowej w operze *Eugeniusz Oniegin*. Swoboda wokalna, szlachetna barwa powodują, że interpretacja kreowanej postaci mimo kontrowersyjnej wizji reżyserskiej jest całkowicie akceptowana. Doktorant w pracy doktorskiej wykazał się dużym potencjałem do prowadzenia działalności naukowej, a sama praca stanowi ciekawy materiał poznawczy i zasługuje na wydrukowanie jej przez wydawnictwo muzyczne. Problem naukowy prezentowany w dysertacji wnosi istotny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej.

Niniejszym stwierdzam, że praca doktorska mgr Dariusza Perczaka spełnia wymagania art. 13 ust 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 r.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

